

2 modulis “Kā uzturēt fizisko veselību un (droši uzsākt) fiziskās aktivitātes”

4. nodarbība “Fiziskās sagatavotības rādītāji un to novērtēšana senioriem”

Fiziskā sagatavotība – rādītāju kopums, kas piemīt indivīdam vai tiek sasniegts treniņu rezultātā, un saistīts ar spēju veikt fiziskās aktivitātes. (ASV Slimību kontroles centrs)

- Optimāla sirds un asinsvadu sistēmas, elpošanas sistēmas un muskuļu spēja strādāt efektīvi (Getchell,1992)

Gados vecākiem cilvēkiem fizisko sagatavotību mēdz iedalīt: **funkcionālā, ar veselību saistītā un ar prasmēm saistītā fiziskā sagatavotība**. Šis nav ļoti strikts iedalījums un var savstarpēji pārklāties noteiktas daļas.

Ar veselību saistītā fiziskā sagatavotība – fiziskās sagatavotības rādītāju kopums, kuri ir saistāmi ar labu veselību.

Funkcionālā fiziskā sagatavotība – fiziskā sagatavotība, kas nepieciešama ikdienas aktivitāšu veikšanai un līdzsvars.

Ar veselību saistītie fiziskās sagatavotības rādītāji: ķermeņa kompozīcijas rādītāji, kardiorespiratorā (aerobā) izturība, muskuļu spēks, muskuļu izturība, lokanība.

Ar prasmēm (ar sportu) saistītie fiziskās sagatavotības rādītāji: ātrums, jauda, veiklība, līdzsvars, koordinācija, reakcijas ātrums.

Ar veselību saistītie fiziskās sagatavotības rādītāji:

- **Ķermeņa kompozīcijas rādītāji** norāda uz dažādu audu (kaulaudu, taukaudu, muskuļu) procentuālo daudzumu ķermenī saistībā ar veselību. Biežāk tiek noteikts tieši taukaudu procentuālais daudzums.
- **Kardiorespiratorā (aerobā) izturība** raksturo spēju ilgstoši veikt vidējas un augstas intensitātes dinamiskus vingrinājumus, kuru veikšanā iesaistītas lielās muskuļu grupas.
- **Muskuļu spēks** raksturo spēju veikt aktivitātes, kurās nepieciešams muskuļu spēks.
- **Muskuļu izturība** raksturo muskuļu grupas spēju veikt atkārtotas kustības vai noturēt sasprindzinājumu(nenotiek kustība, bet noturēšana) laika periodā līdz iestājas nogurums.

- **Lokanība** - spēja veikt kustības locītavā pilnā (fizioloģiskā) apjomā.
! Nav – jo vairāk, jo labāk!

Fiziskās sagatavotības rādītāju noteikšana ļauj novērtēt esošo situāciju, izvērtēt progresu, ļauj salīdzināt ar esošajām normām (kritērijiem).

Kas ir manas stiprās un vājās puses? Kā saprast kādi ir šie, ar veselību saistītie fiziskās sagatavotības rādītāji? Kā tos novērtēt? Jautājumi, kas ir būtiski katram no mums.